

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa județeană – 19 martie 2022

Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.
- Nu se acordă puncte din oficiu.

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

5	<p>A.</p> <p><i>De jur împrejur, ca și cum s-ar ținea de mână, stau munții cu piscuri înalte, peste care brădișul negru se întinde ca o imensă haină de doliu. Nicio pasăre nu-și îndreaptă zborul său rătăcitor peste sălbătăcia și tăcerea de mormânt a locurilor acestora, unde iarba stearpă e fără de sămânță și unde numai brusturul de munte, cu floarea galbenă și lată cât podul palmei, mai are curajul să se uite, de pe creasta stâncilor înalte, în prăpăstiile negre și fără fund ce se deschid, ca niște guri de iad, sub picioarele lui. Rareori numai, albastrul limpede al cerului adânc se pătează de câte un punct negru, dar trecător: e un vultur prădalnic care ochește poate din înălțimile văzduhului vreo sprintenă veveriță; glasul vântului îți strânge inima... atât e de tânguios și de întristător! S-ar zice că iulie se schimbă aici în fratele mai tânăr al lui decembrie; aceiași ochi, aceeași privire aspră, același glas, aceleași sprâncene încruntate! Numai căruntețea îi lipsește spre a se îndeplini asemănarea. Întorcând privirea spre apus, îți vine să crezi că un popor de uriași a însuflețit cândva aceste locuri și că, precum odinioară s-a zvârlit munte peste munte spre a se lua cerul cu asalt, tot astfel și aici s-au îngrămădit, una peste alta, acele stânci enorme spre a-și da, poate, pământul mâna cu cerul.</i></p> <p>(Calistrat Hogaș - Pe drumuri de munte)</p>
5	<p>B.</p> <p><i>Există povești despre copii extraordinari care sunt aleși încă de când se nasc să întreprindă expediții mărețe și să-i înfrângă pe cei răi și ticăloși.</i></p> <p><i>Aceasta nu este o astfel de poveste.</i></p> <p><i>Uneori ești doar un copil oarecare.</i></p> <p><i>Uneori te alegi tu singur.</i></p> <p><i>Apropie-te! Așază-te comod! Acum călătorește spre cei doi munți. Sunt vii, cel puțin pentru cei care trăiesc în preajma lor. Unul dintre ei se înalță înspre slăvi, întunecat. Umbra pe care o aruncă înseamnă răzbunare, nerăbdare și frică. Sanlagitanii îi spun Muntele Kahna.</i></p>
10	<p><i>Celălalt munte - dacă se poate numi astfel - este scaldat în lumină. Urcă pe el și vei dobândi cele mai de seamă comori ale vieții, oricare ar fi acelea. Acesta este Muntele Isa.</i></p> <p><i>Acum nu mai ai cum să vezi Isa. Nicio ființă omenească nu și-a înălțat ochii</i></p>

15	<p><i>până la el. Și totuși, sanlagitanii sunt convinși că muntele acesta le vorbește. Iar ei își dau viața străduindu-se să îi răspundă. Încearcă să călătorească iar și iar. Sunt împinși înaintea de credința lor, fără să știe că ei cred în ceva greșit. Corăbiile li se scufundă. Inimile li se frâng. Și, cu toate astea, încă pornesc în aceste călătorii pentru că simt că Isa este acolo, într-o zare nevăzută. Undeva departe, și totuși destul de aproape pentru a fi atins. Undeva, dincolo de marea cea îndepărtată.</i></p> <p style="text-align: center;">***</p>
20	<p><i>Lalani Sarita, care avea doisprezece ani, auzise de multe ori povestea fiarei de pe munte. Știa despre chipul ei pocit, despre casa plină cu comori furate, despre înclinația către tot felul de tertipuri malefice; cu toate acestea, Lalani stăruia să audă povestea încă o dată. Era o noapte perfectă pentru povești cu fantome. Strălucirea albăstruie a lunii se răsfrângea printre stinghiile casei familiei Yuzi, iar înăuntru,</i></p>
25	<p><i>borcanele cu licurici luceau ca niște stele în colțurile camerei de zi. Așezată în balansoarul ei, Lo Yuzi se aplecă în față, țintuindu-și ascultătorii cu privirea. Erau trei la număr, desigur: Lalani, apoi prietena ei cea mai bună, Veyda, și fratele mai mic al Veydei, pe nume Hetsbi.</i></p>
30	<p><i>- Imaginează-ți că ești un bătrân, spuse Lo Yuzi, care era mama Veydei și a lui Hetsbi.</i></p>
	<p><i>Vorbea cât de tare se poate vorbi în șoaptă, iar când se mișca, balansoarul scârțâia. Măinile ei, aspre și pline de cicatrici după ani întregi de smuls plante, i se odihneau în poală.</i></p>
35	<p><i>- Chipul îți este brăzdat de zbârcituri și nu ai nas, continuă ea.</i></p> <p><i>Lalani își lipi palmele de obraji și îi trase în jos, închipuindu-și cum ar fi să-i atârne fața de bătrânețe. Hetsbi, care era doar cu un an mai mic decât fetele, începu să râdă, în spatele pumnului strâns.</i></p>
40	<p><i>- Locuiești pe muntele Kahna, continuă Lo Yuzi. Îți petreci zilele singur, visând la cealaltă viață a ta, când aveai prieteni și familie. Dar știi că viața de acum ți-a fost dată din pricina păcatelor tale. Și, într-o zi, un băiat viteaz, dar speriat hotărâște să urce pe munte, cu toate că sătenii îi spun să nu o facă.</i></p>
	<p><i>Chipul lui Lo Yuzi se întunecă.</i></p>
45	<p><i>- „Muntele Kahna nu dorește să fie deranjat!” spun sătenii. „Are să te înghită de viu!”</i></p> <p><i>Și Lo Yuzi făcu un semn înspre ei ca și când ar fi înhățat ceva. Toți trei tresăriră, deși femeia mai făcuse așa de zeci de ori până atunci.</i></p>
50	<p><i>- Și tu știi că sătenii au dreptate, pentru că muntele iubește doar ce este rău, la fel ca tine. Dar băiatul acesta nu pleacă urechea la vorbele sătenilor. Își umple plosca norocoasă din bronz și pornește la drum. Iar asta îl face fericit, pentru că...(...)</i></p>
	<p><i>Veyda era deja pe jumătate în picioare. Lo Yuzi pocni din degete spre fiica ei și îi făcu semn să se așeze înapoi.</i></p>
55	<p><i>- Întâi rugăciunea!</i></p> <p><i>Veyda oftă și se așeză din nou la locul ei.</i></p> <p><i>Lo Yuzi își plecă fruntea. Lalani făcu la fel.</i></p>
	<p><i>- Munte Kahna, rostiră toți într-un glas, deși Lalani bănuia că de fapt Veyda nu scotea niciun cuvânt. Mai cruță-ne încă o noapte. Rămâi tăcut și liniștit, pe măsura recunoștinței noastre. (...)</i></p>
60	<p><i>- De ce să rugăm un munte să rămână tăcut? Munții sunt doar munți!</i></p> <p><i>continuă Veyda.</i></p> <p><i>- Nu vorbi așa! spuse Hetsbi.</i></p> <p><i>Lalani nu mai cunoștea niciun băiat așa de sperios ca Hetsbi. Poate din</i></p>

65	<p>cauză că nu avea un tată care să-i arate cum să se poarte ca bărbații. Dar mulți alți băieți nu aveau tată. Mai ales dacă erau copii de marinar, așa ca ei trei. În Sanlagita, dacă erai marinar, nu trăiai prea mult.</p>
	<p>- Oricum, este o poveste frumoasă, zise Lalani. Aș vrea să îmi spună și mama povești ca asta.</p>
	<p>În minte îi veni chipul zbârcit și ochii obosiți ai mamei ei.</p>
70	<p>- Poate că asta și este: „o poveste”. Sunt prea multe povești în locul ăsta, spuse Veyda.</p>
	<p>- Atunci poate că ar trebui să urci tu pe munte, zise Hetsi, trăgându-i un cot în spinare. Dacă tot este „doar un munte”. Ia mâine o ploscă și pornește în sus, pe munte. Să te vedem atunci cât ești de vitează.</p>
	<p>(Erin Entrada Kelly - Lalani și marea cea îndepărtată)</p>
	<p>C.</p>
5	<p>Muntele este o formă de relief pe suprafața pământului care se extinde deasupra terenului limitrof pe o suprafață limitată, fiind mai mare decât dealul, de obicei stâncoasă și depășind înălțimea de 800 m. Există desigur un mare spațiu de libertate în a aprecia pe plan local ceea ce constituie sau nu un munte.</p>
10	<p>Munții acoperă suprafețe de aproximativ 52% din Asia, 36% din America de Nord, 25% din Europa, 22% din America de Sud, 17% din Australia și doar 3% din Africa. Per ansamblu, circa 22% din suprafața uscatului Terrei este muntoasă. De asemenea, 1 din 10 oameni locuiesc în zone montane. Absolut toate fluviile și râurile importante ale planetei izvorăsc și sunt alimentate din surse montane, respectiv mai mult de jumătate din umanitate depinde vital de apa montană.</p>
	
13	<p>Denali (sau Muntele McKinley, 6.194 m) din statul Alaska, Statele Unite ale Americii, are cea mai mare altitudine vizibilă bază-vârf dintre toate vârfurile planetei noastre, măsurând aproximativ 5.400 m între punctele sale extreme.</p> <p>(https://ro.wikipedia.org/wiki/Munte)</p>

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrive numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
 - o-di-ni-oa-ră; li-cu-rici; fiin-ță;
 - o-di-nioa-ră; li-cu-ri-ci; fi-i-nță;
 - o-dî-ni-oa-ră; li-cu-rici; fi-in-ță;
 - o-di-nioa-ră; ; li-cu-rici; fi-in-ță.

2 puncte

2. Cuvintele *cerul*, *e* și *expediții* conțin, în ordine:
 - a) 5 sunete, 1 sunet, 9 sunete;
 - b) 4 sunete, 1 sunet, 9 sunete;
 - c) 5 sunete, 2 sunete, 10 sunete;
 - d) 4 sunete, 2 sunete, 10 sunete.

2 puncte
3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *să întreprindă*, *mărește* și *oarecare*, din rândurile 1-4 de la textul B, sunt, în ordine:
 - a) să realizeze, memorabile, obișnuit;
 - b) să înceapă, falnice, neimportant;
 - c) să acționeze, fastuoase, banal;
 - d) să efectueze, semețe, inedit.

2 puncte

Scrie răspunsuri corecte pentru cerințele de mai jos:

4. Transcrie două cuvinte din câmpul semantic al *sentimentelor* ce apar în textul B.

2 puncte
5. Precizează timpurile verbelor din secvența *Lalani Sarita, care avea doisprezece ani, auzise de multe ori povestea fiarei de pe munte.*

2 puncte
6. Alcătuieste o propoziție în care *a avea* să aibă valoare predicativă și o propoziție în care *a avea* să fie verb auxiliar.

2 puncte
7. Trece verbele din următorul fragment la modul imperativ: *Își umple plosca norocoasă din bronz și pornește la drum.*

2 puncte
8. Explică ortografierea următoarelor substantive articulate, întâlnite în textul C: *munții, fluviile.*

2 puncte
9. Transformă următoarea propoziție din textul B în propoziție simplă, formă negativă: *Chipul lui Lo Yuzi se întunecă.*

2 puncte
10. Corectează următorul bilet pe care un copil i l-ar putea lăsa colegului său după lectura cărții *Lalani și marea cea îndepărtată* de **Erin Entrada Kelly**: *Îți va place această carte inspirată din folclorul filipinez!*

2 puncte

Subiectul al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsul pentru fiecare dintre întrebările de mai jos, cu privire la textele date:

1. Selectează, din textul A, două structuri/secvențe lexicale cu ajutorul cărora se prezintă imaginea munților.

4 puncte
2. Explică, în 2-3 enunțuri, semnificația secvenței: *Întorcând privirea spre apus, îți vine să crezi că un popor de uriași a însuflețit cândva aceste locuri și că, precum odinioară s-a zvârlit munte peste munte spre a se lua cerul cu asalt, tot astfel și aici s-au îngrămădit, una peste alta, acele stânci enorme spre a-și da, poate, pământul mâna cu cerul.*

6 puncte
3. Formulează ideea principală din rândurile 20-28 ale textului B.

6 puncte
4. Selectează din textul B structurile cu ajutorul cărora se prezintă imaginea munților Kahna și Isa.

6 puncte
5. Selectează, din textul C, enunțul în care se definește termenul de *munte*.

4 puncte
6. Formulează un enunț în care să prezinți două trăsături ale munților ce apar în imaginea de la textul C.

6 puncte
7. Prezintă o deosebire între personajele Veyda și Hetsbi, așa cum reiese din rândurile 55-73 ale textului B. Motivează răspunsul, valorificând textul dat.

8 puncte

Subiectul al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că unul dintre personajele din textul B pornește într-o curajoasă călătorie pe munte.

Scrie un text narativ, de 150-300 de cuvinte, în care să îți imaginezi o continuare a textului **B**.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând tema și conținutul; **8 puncte**
- respectarea trăsăturilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **8 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **4 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **4 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **4 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. **4 puncte**

Vei primi **32 de puncte** pentru **conținutul compunerii** și **8 puncte** pentru **redactare**.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.